

CONVERSA AMB...

FRANCISCA TOUS ALZINA "SETRA"

En el passar mes de març, na Francisca Tous Alzina «Setra» fou notícia perquè l'agrupació Aires Gabellins organitzà, en el seu honor, un festival sota el lema «50 anys de ball de bot».

En aquell moment tenguérem la intenció d'entrevistar-la però el personal contractat de CAP VERMENLL ens ve, sovint, en dois injustificables. Així, una mica fora temps, hem intentat complir.

La conversa s'ha desenvolupat per etapes i, al final, pot ser que surti una mica desgavellada.

Quan i com començà la teva afició per la música?

Als sis anys, vaig néixer l'any 1928, el padrí, que tocava el bombardí, m'ensenyà música amb el mètode «Solfeo de los solfeos». Després vaig anar a ca na Catalina Rosselló que m'ensenyà piano. Entre els que m'han ajudat vull destacar en Llorenç Galmés Camps, un bon compositor i concertista, i en Bartomeu Calatayud Cerdà.

A ca meva eren bons cantaires, els hi agradava cantar òpera, sobretot la peça «Turandot». Als set anys ja em dugueren a Palma a veure l'obra «Luisa Fernanda». Per aquells anys mumare ja m'ensenyà la jota mallorquina i la vaig ballar al teatre Oriental «Es Recreo» amb n'Agustí Nebot.

Abans de la Guerra Civil, el partit Carlista, baix la direcció de l'amo en Joan Vaquer de «sa Posada», organitzava vetllades i sessions de ball de bot. Tenies relacions familiars amb l'agrupació carlista?

Jo no ho record, però em sembla que no.

Després hi hagué la Guerra Civil. Quan es tornaren a organitzar vetllades musicals?

A finals dels anys quaranta, en temps del prevere Melcion Lull, l'associació parroquial d'Acció Catòlica formà un grup de músics i balladors entre els quals hi havia l'amo en Joan Vaquer de «sa Posada» que era el mestre, en Tomeu Vallespir i en Sebastià Prats que eren els guitarristes, en Jeroni Verger, na Catalina Lliteres i jo ballàvem: mateixes, copeos, el «Parado de Selva» i la jota mallorquina que m'ensenyà mumare. L'agrupació no durà un any.

De temps en quan fèiem vetllades musicals i comèdies a benefici dels aspirants d'Acció Catòlica. Cantàvem «Los dinamiteros», una sarsuela.

Teatro Principal

ARTÀ

Jueves, 22 febrero 1963

A las 9 de la noche

Grandioso Festival Artístico

a cargo de la aplaudida Agrupación

Pincelada Española

PROGRAMA

PRIMERA PARTE

- 1 - Carrascosa (Pasodoble)
- 2 - Bolero des Vermà (2 y 2)
- 3 - Copeo Matansé
- 4 - Es gallet jove
- 5 - Mateixa des Vermà
- 6 - Ratón Vequero
- 7 - Bela Bela Bambina
- 8 - Tierra Gris
- 9 - Cuando Cuando
- 10 - Cuatro Sevillanas
- 11 - Moliendo Café
- 12 - Volver
- 13 - Jotes de Picadillo
- 14 - La Montería
- 15 - Charlestón (African Beat)
- 16 - La Monda
- 17 - ¡Ay, Pepito!
- 18 - La Muralla de Berlín

SEGUNDA PARTE

- 19 - Maniquí
- 20 - Viejo Frac
- 21 - Trío Capdepera
- 22 - Balada Gitana
- 23 - ¿Dónde estarán nuestros mozos?
- 24 - Capote de Grana y Oro
- 25 - Dúo de los patos
- 26 - Je l'aime
- 27 - La del Manojó de Rosas
- 28 - Baile de Luis Alonso
- 29 - El último romántico
- 30 - Soy universitario
- 31 - Adiós Muchachos
- 32 - Habanera - La Paloma

Tiene una destacada actuación en este programa JAIME BONNIN, triunfador en el Certamen de la Canción, organizado por Radio Juventud de Inca.

OASIS CINEMA

Días 1 y 2, noche a las 9, y día 3, tarde a las 4

“Un hombre solitario” y “El Tigre de Snapur”

LA VOTIVIDAD, 1972

Féreu actuacions fora de l'associació d'Acció Catòlica?

No. Ara record un programa de radio que llavors es feia i tenia molt d'èxit, es titolava «Fiesta en el aire». A imitació del programa organitzarem un festival en el qual cantaren: en Colau Maiol, en Miquel Garau «Bassó», en Pep Mercadal i en Joan Ladària. En temps de l'econom Joan Dalmau ja anàrem a actuar a Artà.

Amb aquesta gent i tots aquells que hi volgueren formar part, crearem el grup «La pincelada española». Amb el temps, el grup millorà molt. Uns representants del Teatre Sindical, que havien muntat «Coros y Danzas», ens examinaren.

En temps d'Andreu Julià anàrem a actuar a Manacor, Bunyola i Felanitx.

Actuareu a Can March?

Quan la senyora Elionor Servera organitzava festes a sa Torre Cega hi anàrem a fer un festival. Per aquesta actuació vaig crear un número de ball titolat «Al son de la marimba».

Quan començàreu a actuar a locals turístics?

En els anys seixanta; cantàvem cançons de na «Juanita Reina» i «Carmen Sevilla». Una cosina del manescal Pascual, que ballava amb els «Coros y Danzas» de Madrid, ens ensenyà: els «Verdiales», jota de Madrid i jotes de «Pica-dillo» d'Aragó. Llavors les nostres actuacions tenien dues parts: una de balls mallorquins i l'altre de balls espanyols. Als alemanys els hi agradava molt.

Quan deixares d'organitzar festivals?

El darrer fou a l'any 1982 amb la intenció de recaptar doblers per comprar un equip de so.

Com va néixer «Aires Gabellins»?

La primera vegada que sortírem amb aquest nom fou a l'any 1972 o 73, per les festes de Sant Roc de Cala Rajada. L'amo en Joan Vaquer no hi té a veure amb el grup. Els anys 1980, 1981 i 1982 anàrem dues vegades a París a actuar durant les festes patronals de Vitrie; en altres dues ocasions anàrem a Brusel·les.

També has organitzat orquestres. Quan fou això?

Fa trenta-quatre anys muntàrem una orquestra amb en Joan Llull «Fava», en Climent Garau Fernández, en Llorenç Mestre i n'Eduard Rico. Tocàvem, a més de Cala Rajada, a Artà, Son Servera i Santa Margalida, entre altres.

Actualment el grup s'anomena «Musicals Gabellins».

Què opines de la llarga tasca cultural que has realitzat?

Villa
Argentina

CALA RATJADA

Miércoles, 16 de agosto Noche, a las 9'30

BAILE

con los mejores discos

A las 11'30 - Ante el éxito obtenido en anteriores actuaciones, reaparecerá el Grupo Folklórico

PINCELADA ESPAÑOLA

con el siguiente PROGRAMA:

PRIMERA PARTE

Cançó de Sa Simbomba
Jota pagesa
Belero de Lucrecia
Copeo de Montaña
Na Margalideia

SEGUNDA PARTE

Jota de Madrid
Vito popular
Jotas de picadillo

Tiket espectáculo: 10 Ptas.

Crec que he fet molta de feina però llavors no me'n donava compta. Sempre he tengut bons col·laboradors. Un company que participava en l'organització dels festivals i no he anomenat és en Jaume Tous «Jato». En Jaume va estar dins la junta d'Acció Catòlica i, des de llavors, sempre va ajudar i participar: anunciava les actuacions, feia de presentador, organitzava.

possibles gràcies a la col·laboració de molta gent. Enhorabona a tots !

Josep Terrassa

Peus de Foto

1. Pàg. anterior. Margalida Trobat "Madrilenya", Joana Escalas i Antònia Flaquer. Vestides de pageses, 1971.
2. Pàg. anterior. Agrupació de balladors i guitarrista que col·laborava amb na Francisca.
3. Foto superior. Orquestra "Levante Quintet", 1961.
4. Foto inferior. Maria Antònia Bonnin "Sellatera"

Barcelona Editorial Llobet
Ronda, 38 - Tel. 17194

Srta. D. Francisca Tous
 Distinguida amiga: Lo prometido es
 deuda. Como verás te envío una Mateixa,
 que se puede cantar como coro, y al mismo
 tiempo se puede emplear como baile.
 El título no sé si te gustará, pero como
 la letra nombra el Castillo de Capdepera, creo
 será el más indicado.
 Cuando sea, a Orpi, le pediré escriba dos
 estrofas más para esta mateixa, pues hacen
 falta.
 Si cualquier día pasas a Palma, ven a
 verme y te daré a conocer la música de esta
 pequeña obra.
 Muy buenas fiestas navideñas te desea,
 y para tu familia, tu aff. y amigo
Bonni Sabatany
 Palma 16 'Dbre 1968

